

Յու. Մ. Սիւրբ-Լուի անվան Համաժողովենական
Բյուրասնեական Կոմիտիսական
Համալսարան

Մ. Յ. Վ. Կուսնեցու-թյունների և խորհրդանշա-
նությունների Արտադրության և Աշխատանքի
Կապակերպման ամբիոն.

Չեռագրի իրավունքով

Մ. Յ. Վ. Կուսնեցու-թյունների և
խորհրդանշա-
նությունների Արտադ-
րության և Աշխատանքի
Կապակերպման
Խնդիրներն ու Վերականգնե-
լի

ԹԵՄԱ N° 1.

Հրատարակություն ըսկ. Լ. Բերիւշո անվան
Հայաստանի Կոմիտիսական Բարձրագույն
Բյուրասնեական Դպրոցի

1935 թ.

ԹՊՎԱՆՈՒ ԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Կոլեսեստուսությունների, ԱՏԿ և խորհրդանշանությունների կապակերպչական դեկավարման հարցերը.
2. Կոլեսեստուսությունների, ԱՏԿ և խորհրդանշանությունների սույ. գյուղատնտեսության արհարհրության կապակերպման հիմունքները.
3. Կոլեսեստուսությունների, ԱՏԿ և խորհրդանշանությունների սույ. գյուղատնտեսության արհարհրության կապակերպման հիմունքները.

Կապակերպել է Ա.Ա. Մխարյան

Խմբագրել են { Ն.Ն. Եսայան
Ա.Ա. Պրոսկին

ԿՈԼԵՏԵՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՏԿ ՆԵՐԻ.
ԽՈՐՀ. ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱ.
ԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ԴԵԿԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՐՑԵ.

-ԲԸ

Համ. Կ. (Բ) Կ. XVII համագումարը գտնում է, զոր ընթացած պրոլետարական դիկտատուրայի լծակների վերակառուցման գործում ճեղք բերած հաջողություններին, կապակերպական - գործնական աշխատանքը դեռևս հետևում է միակողմանի դերեկտիվների պահանջներից և չի բավարարում ներկա ժամանակաշրջանի վիժխարի չափերով ածած պահանջները:

Սոցիալիստական շինարարության ներկա ժամանակաշրջանը բնորոշվում է խնդիրների ավելի մեծ բարդացումով, դեկավարության առաջադրվող պահանջների ել ավելի մեծացումով: Յեկերորդ հնգամյակի հիմնական խնդիրները. - կապիտալիստական տարրերի վերջնական վերացումը, կապիտալիզմի մնացորդների հաջթահարումը եկանոսիկայում և մարդկանց գիտակցության մեջ, ժողովրդական ամբողջ տնտեսության վերակառուցման ավարտումը նորագույն տեխնիկական բազայի վրա, նոր տեխնիկայի և նոր ձեռնարկությունների յուրացումը, գյուղատնտեսության մեթենայացումը և նրա արդյունավետության բարձրացումը - իրենց ամբողջ սրությամբ դրնում են աշխատանքի փորձի բարձրացման հարցը, թուր առարկաներում, առաջին հերթին կապակերպական - գործնական դեկավարության փորձի բարձրացման հարցը:

Այժմ. յերբ հաղթանակել է կուսակցության գլխավոր գիծը, յերբ կուսակցության հաղափականությունն ստուգված և կրանձում փռված միայն կուսակցության անդամների, այլև միլիոնավոր բանվորների ու աշխատավոր գյուղացիների փորձով - իր ամբողջ մեծությամբ խոնդիրե գրգռում կազմակերպչական աշխատանքը հաղափական ղեկավարության մակարդակին բարձրացնելու: Կազմակերպչական հարցը յենթարկված մնալով հաղափականության հարցերին, այնուամենայնիվ այս տեսակետից թաղանթիկ նշանակություն է ստանում սոցիալիստական շինարարության հետագա հաջողությունների համար:

Համ. Կ(Բ) Կ. XVII համ. բանաձևեր յեր. 44-45

Ծիշտ գիծը գրգելուց հետո, հարցի ճիշտ լուծումը տրվելուց հետո - գործի հաջողությունը կախված է կազմակերպչական աշխատանքից, կուսակցության գիծը կենսագործելու համար պարհար կազմակերպելուց, մարդկանց ճիշտ ընտրությունից, ղեկավար որդանների վորոշումների կատարման ստուգումից:

Առանց դրան կուսակցության ճիշտ գիծն ու ճիշտ վորոշումները լուրջ վնաս կրելու ռիսկի յեն յենթարկվում:

Դեռ ավելին հաղափական ճիշտ գիծն տրվելուց հետո՝ կազմակերպչական աշխատանքը վորոշում է ամեն ինչ, ներառյալ նաև հենց հաղափական գծի իրեն ծակատաքիրը, - նրա իրականացումը կամ փոխումը:

Այն բանից հետո, յերբ կուսակցության հաղափական գծի ճիշտ լինելը հաստատվեց մի շարք տարիների փորձով, իսկ բանվորների ու գյուղացիների այդ գիծը պաշտպանելու պատրաստակամությունն այլևս տարակույս չի առաջացնում՝ այսպես կոչված ռեյնկտիվ պայմանների դերը միջնորդի հասակ, միայն դեռ կազմակերպչությունների ու նրանց ղեկավարների դերը վճռական, բացառիկ դարձավ: Իսկ ինչն նշանակում այդ: Այդ նշանակում է, վոր մեր ձեռքբերածների, աշխատանքի թելա-

թյունների պատասխանատվությունն այսուհետև ինքնաանյեր-րորդականով ընկնում է վոչ թե «ռեյնկտիվ» պայմանների, այլ հենց մեզ վրա և միմիայն մեզ վրա:

Ստալին զեկուց. XVII համագ. յեր. 84-85

Գյուղատնտեսության մեջ կազմակերպչական հարցերը, խոշոր արտադրության կազմակերպման փորձի բացակայության պատճառով, անհամեմատ ավելի սուր են դրված, քան ռոգորդական տնտեսության մյուս ճյուղերում:

Արդյունաբերությունը կազմակերպչական հարցերը լուծելու փորձով բավականաչափ ավելի հարուստ է:

Արդյունաբերության ասպարեզում աշխատողները վորտեղ բավական խոշոր կադրային փոսկրաշար կա, (КООП-ТОРК) ուշադիր մոտեցում ունենալու դեպքում կարող են ուսումնասիրել աշխատանքի կազմակերպման ու հենց նրանք կարկությունների կառավարման մի շարք բավական լավ որինակներ թե՛ Խ.Ս.Հ.Մ.ում, թե՛ արտասահմանում:

Գյուղատնտեսության մեջ մենք հանդիպեցինք հողագործության միանգամայն նոր ձևի, նոր տեխնիկայի, և կազմակերպչական հարցերի լուծումն այստեղ պետք է հենց սկզբից սկսել:

(Լ. Կազանովիչ զեկ. Համ. Կ(Բ) Կ. XVII համագ. յեր. 59)

Հենց այստեղ, Պրոլետարական Դեկտատորայի մեջ, վորը գործում է պլանով, վորը ղեկավարում է հասարակական ջարդացումը, վորը հասարակությունը դեպի սոցիալիզմ տանում, հենց այստեղ է գտնվում մեր եկոնոմիկայի տարբերությունը նախորդ եպոխայից, ընդդ հաջորդ եպոխաներից:

Կապիտալիզմի եպոխայից մեզ տարբերում է այն հանգամանքը, վոր արտադրության խոշոր հիմնական միջոցները կենտրոնացված են պրոլետարական դիկտատորայի ձեռքում, վոր կապիտալիզմ-

տալիան սևարիիայի տեղը մենք դնում ենք սոցիալիստական գործունեության և սոցիալիստական շինարարության պլանը:

Բայց սա ինձ թվում է, բազական չափով հաշվի չեն առնում այն ընկերները, վորոնք, որինակ, այն հարցին ի պատասխան, թե ինչ է խորհրդային եկոնոմիկայի շարժման որենքը, ասում են, թե պլանն է շարժման որենք հանդիսանում խորհրդային եկոնոմիկայի մեջ, կամ ել այն ընկերները, վորոնք խոսում են այն մասին, թե ընդլայնված վերարտադրությունն է հանդիսանում մեր եկոնոմիկայի զարգացման որենքը:

Պրոլետարիատի դիկտատուրան, ուսուցանում է Հենինսը, — համառ պայքար է, արյունահեղ և անարյուն, բռնի և խաղաղ, պատերազմական և տրնտեսական, մանկավարժական և վարչադիտական, պայքար եղն հատարակության ուժերի և տրադիցիաների դեմ: (տես, XXV եզ 191)

Դրա համար ել, յեբ մենք խոսում ենք անցման ժամանակաշրջանի եկոնոմիկայի առանձնահատկություններին, յուրորինակություններին մասին, մենք պետք է ամենից առաջ սկսենք պրոլետարական դիկտատուրայի անալիզից: վորը (այդ դիկտատուրան) տնտեսական հարաբերությունների կերպափոխության զենքն է հանդիսանում:

Դա պետք է կազմի անցման ժամանակաշրջանի եկոնոմիկայի ամեն մի հետազոտության կենտրոնը:

Այսպես մենք վոյնչ չենք հասկանա, այսպես անցման եկոնոմիկայի վոչ մի թեորիա մեզնում չի տալի:

(Стецкий "ПРОЛЕТАРСКАЯ ДОКТРИНА И ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА")

Յերե արդեն իսկ խոսք բաց անելու լինենք շարժ.

ման այն որենքի մասին, վորը կար և կա մեզնում սերկայումս, մեր եկանոմիկայի շարժման որենքի մասին, ապա պետք է ասել, վոր այդ "շարժման որենքը" մեր եկանոմիկայի այդ շարժման հիւսքը պրոլետարական դիկտատուրան է հանդիսանում. վորը զինված է Հենինյան թեորիայով ղեկավարվում է Հենինյան կուսակցության կողմից դեպի սոցիալիզմ շարժվելու պլան ունի: այլ կերպ չիլի կարող լինել:

Վրոնք թերևս կասեն, թե ապա ինչպես. վոր որչեկտիվ պայմաններից և որչեկտիվ տվյալներից չէ, վոր մենք յեկնում ենք: Արդյոք դա չի նշանակում, վոր մենք կարող ենք դուրս թռչել այս պայմաններից:

Ի հարկե դա զրպարտություն կը լիներ մեր կուսակցության հասցեյին:

Կուսակցությունն իր ամբողջ ուժով հարգածում է նրանց, ովքեր կարծում են, թե ամեն ինչ նրանց համար վոյնչ բան է և ծովը ծնկից է: Կուսակցությունը շարունակ ընդգծում է, թե մենք մեր ամբողջ շարժումը պետք է կառուցենք եկոնոմիկայի, նրա բոլոր պայմանների մարակրկիտ ուսումնասիրության հիման վրա, պետք է ուժեր ու միջոցներ մոբիլիզացիա անենք այն հաշվով, վոր հենվելով որչեկտիվորեն տրված հնարավորությունների վրա, փոխենք այդ պայմանները սոցիալիզմի հաղթանակի ուղղությամբ:

Դրանումս է մեր շարժման որենքը, քանի, վոր պրոլետարական դիկտատուրան հենց այն բանին է կոչվում, վոր պարզապես չ'համակերպվի գոյություն ունեցող պայմաններին, պարզապես չ'յենթարկվել հասարակության մեջ գոյություն ունեցող որչեկտիվ պայմաններին, պրոլետարական դիկտատուրան կոչված է հենք նրա համար, վոր փոխի սոցիալիզմը, փոխի մարդկային հարաբերությունները, արտադրության և մարդկային

առաջատանքի մոր, բարձրագույն կազմակերպության ստեղծի: Հենց այն պատճառով, զորով հետև մեր կուսակցությանը կապուցված մանր բուրժուական տարերքի արտահայտիչներն զեմ, նեղ տեղերին և այսպես կոչված որպիսի որենքներին հազաօտարկելու թեորիայի և պրակտիկայի դեմ, իր առ տնտեսական սոցիալիստական շնարհություն հասակ և ձգգրիտ պլան ունեն, հաղթանակ տալու: Հնգամյակը ընթացքում, ստեղծելով այն խոշորագույն ձեռնարկությունները, զորով պրոլետարիատն առաջադեմ տեխնիկայով զինեցին:

(Ստիցկի, Լենինի մահվան IX տարեդարձի առթիվ զեկուցումից)

Յերե դիտեմք գիտական սոցիալիզմի հիմնադիրներու ուսմունքին կ'տեսնենք, զոր նրանք շարունակ ընդգծում են պրոլետարիական դեմոկրատիայի դեմ: Վերջերք հետևյալ կտորը՝ կոմունիստական մահաֆնատից՝:

Պրոլետարյան իր փառափառական իշխանությունը պիտի գործադրի բուրժուազիայի վողգ կապիտալը հետզհետե խլելու, բոլոր արտադրական միջոցները պետության՝ այսինքն՝ իբրև իշխող դատակարգ կազմակերպում պրոլետարիատի ձեռքում կենտրոնացնելու և արտադրական ուժերի զանգվածը հնարագորություն չափ արագ բազմացնելու համար:

Սկզբում դա, բնականաբար, մի միայն կարողություն ունենալ սեփականատիրական իրավունքի և բուրժուական արտադրահարաբերությունների մեջ բռնի միգամտություն: Հետևաբար այնպիսի այնպիսի միջոցներով, զորով տնտեսական տեսակետից անբախտար

և անկաշուն են թվում, զորով սակայն շարժման ընթացքում վերանալու յեն ինքնին և անխտապելի յեն, զորպես միջոց վողգ արտադրության յեղանակը հեղանակը հեղաշրջելու համար" (կոմունիստական մանիֆեստ, 1932 թ Յերևան եզ 50)

Վերջերք Մարքսի նշանակալից խոսքերը, նրա դիտողությունները թափանչիկ գրքի առթիվ:

Դա նշանակում է, թե քանի դեռ այլ դասակարգեր ել առանձնապես կապիտալիստական դատակարգ գոյություն ունեն, քանի դեռ պրոլետարիատը նրա դեմ կապում է (վորով հետև իշխանության գլուխ անցնելով դեռ չեն չփանում" նրա թշնամիները, չի չփանում հին հասարակարգը.) նա պարտավորե, բռնության միջոցներ գործադրել, զորով հետև բռնությունը կառավարման միջոցե, յեթե նա ինքը դեռ դասակարգ և մնում և յեթե դեռ չեն չփացել տնտեսական այն պայմանները, զորով պրա հիմնվում է դասակարգային պայքարը, այսինքն դասակարգերի գոյությունը, որանք բռնի կերպով պիտի վերացվեն և կերպափոխվեն, որանց կերպափոխման պրոցեսը պետքե բռնի կերպով արագացվի":

(Ստիցկի, "ПРОЛЕТАРСКАЯ ДИКТАТУРА И ЭКОНОПОЛИТИКА")

II. ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԵՄՈՒՆԲՆԵՐԸ

ԻՆՉ Ե ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՍԻՍՏԵՄԱՐ

Տնտեսության խորհրդային սիստեմը նշանակում է վոր՝ 1. կապիտալիստների դասակարգի իշխանությունը տապալված է և փոխարինված բանվոր դասակարգի իշխանությամբ:

2. Արտադրության գործիքներն ու միջոցները, հողը, ֆաբրիկաները, գործարանները և այլն խլված են կապիտալիստներից և հանձնված են բանականության բանվոր դասակարգին, գյուղացիության աշխատավորական մասսաներին:

3. Արտադրության զարգացումն ստորադասված է վոր թե մրցման և կապիտալիստական շահույթի ապահովման սկզբունքին, այլ պլանային ղեկավարության և աշխատավորության նյութական ու կուլտուրական կարգակի սիստեմատիկ բարձրացման սկզբունքին:

4. Ժողովրդական յեկամտի բաշխումը տեղի յե ունենում վոր թե հոգուտ շահագործող դասակարգերի և նրանց բազմամարդ պարտիզանական ապստամբների հարստացման, այլ հոգուտ բանվորների և գյուղացիների նյութական դրության սիստեմատիկ բարձրացման և սոցիալիստական արտադրության ընդարձակման փառափութ և գյուղում:

5. Աշխատավորության նյութական դրության սիստեմատիկ բարելավումը և նրանց պահանջների (գնողա-

կան ունակության) ներդրատ աճումը, լինելով արտադրության ընդարձակման մշտապես աճող աղբյուր. ապահովում է բանվոր դասակարգը գերաբաղադրության Երգ-նաժամերից, գործադրության աճումից և այլն:

6. Բանվոր դասակարգը յերկրի տերն է, վոր աշխատում է վոր թե կապիտալիստների համար, այլ իր սեփական դասակարգի համար:

ԻՆՉ Ե ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԿԱՊԻՏԱԿԻՍՏԱԿԱՆ ՍԻՍՏԵՄԱՐ

Տնտեսության կապիտալիստական սիստեմ նշանակում է, վոր՝

1. իշխանությունը յերկրում պատկանում է կապիտալիստներին:

2. Արտադրության գործիքներն ու միջոցները կենտրոնացած են շահագործողների ձեռքին:

3. Արտադրությունն ստորադասված է վոր թե աշխատավոր մասսաների նյութական դրության բարելավման սկզբունքին, այլ կապիտալիստական մեծ շահույթի ապահովման սկզբունքին:

4. Ժողովրդական յեկամտի բաշխումը կատարվում է վոր թե հոգուտ աշխատավորության նյութական դրության բարելավման, այլ հոգուտ շահագործողների մաքսիմում շահույթների ապահովման:

5. կապիտալիստական ռացիոնալացումը և արտադրության արագ աճումը, վորոնց նպատակն է կապիտալիստների բարձր շահույթների ապահովումը դեմն առնում, վորպես արգելիչ, աշխատավորության միլիոնավոր մասսաների մուրացկանային վիճակին և նյութական ապահովության իջեցման խնդրին, — մասսաների, վորոնք վոր միշտ հնարավորություն

ուսեն բազարարելու իրենց պահանջները, նույն իսկ հայրահեղ միսիստուսի սահմաններում, գործնական խուսափելի որեն հող են ստեղծում գերարտադրության անխուսափելի ձգնաձագների, գործազրկության աճման և այլնի համար:

6. Բանվոր դասակարգը շահագործվող դասակարգե, փորն աշխատում են, փոշ թե իր համար, այլ ոտուր դասակարգի, շահագործողների դասակարգի համար:

Արանք են տնտեսության խորհրդային սխտեթ առաջելությունները՝ կապիտալիստական սխտեթի համեմատությամբ:

Արանք են տնտեսության Սոցիալիստական կազմակերպության առաջելությունները՝ տնտեսության կապիտալիստական կազմակերպության հանդեպ:

(Ստալինի զեկուցո. մ. Համ. Կ. (Բ) Կ. 16-րդ համագումարին)

Մարքսիստական թեորիան ուսուցանում է, փոր հասարակությունը չի կարող զարգանալ առանց տարեց-տարի կուտակումներ անելու, իսկ կուտակումներ անելն անհնարին է առանց տարեց տարի ընդլայնված վերարտադրության:

Մեր մանր-գյուղացիական տնտեսությունը փոշ միայն իր քոզանդակ մասսայով տարեց-տարի չի կենսագործում ընդլայնվող վերարտադրությունը, այլև ընդհակառակը՝ նա փոշ միշտ հնարավորություն ունի կենսագործելու անգամ իսկ պարզ վերարտադրությունը:

Յեւթը այն է, փոր խոշորացնենք գյուղատնտեսությունը, դարձնենք այն կուտակման և ընդլայնված վերարտադրության ընդունակ և այսպիսով վերակառուցենք ժողովրդական տնտեսության գյուղատնտեսության բազան:

(Ստալին. Խ.Ս.Հ.Մ.-ի ագրարային քաղաքականության հարցի շուրջ)

ՀՆԿ.ՍՏԱԼԻՆԻ ՎԵՑ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՏՈՒՑՄՈՒՆՔ ՆԵՐԸ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԻՄՔՆԵ

ա) Այսպիսով, դուքս ե գալիս, փոր առաջվա նման այլևս չի կարելի հույս դնել բանուծի ինքնահոսի վրա: Արդյունաբերությունն բանուծով ապահովելու համար պետք է այդ ուժը կազմակերպված ճեղք հաշվադրել, պետք է աշխատանքը մեխանիզացիայի յենթարկել: Կարծել, թե աշխատանքի մեր տեմքերի ու արագության մեր մասշտաբների պայմաններում կարելի չե կառավարվել առանց մեխանիզացիայի նշանակուսե հույս ունենալ, թե ծովը կարելի չե պարբել գդալով:

բ) Այնուհետև, դուքս ե գալիս, փոր չի կարելի այլևս հանդուրժել բանուծի հոսունությունը արդյունաբերության մեջ:

Փորպեսզի այդ շարիքից ազատվենք, պետք է աշխատավարձը նոր կերպ կազմակերպել և բանվորների կազմը ճեղքնարկություններում շատ թե քիչ մշտական դարձնենք:

գ) Ապա դուքս ե գալիս, փոր այլևս չի կարելի հանդուրժել դիմազրկությունն արդյունաբերու-

թյան մեջ: Վորպեազի այդ շարիքից ազատվենք, պետք է նոր կերպ կազմակերպենք աշխատանքը, պետք է ուժերը այնպես դասավորենք, վոր բան-վորների յուրաքանչյուր խումբ պատասխանատու լինի աշխատանքի համար, մեխանիզմների համար հաստոցների համար, աշխատանքի վորակի համար:

դ) Ապա, դուրս է գալիս, վոր այլևս անհրաժեշտ է առաջվա նման յոլա գնալ հին ինժինեռա- տեխնիքական ուժերի այն մասի-մուսով, վորը մենք ժառանգել ենք բուրժուական Ռուսաստանից: Վորպեազի բարձրագոյննք արտադրության ներկա տեւթերն ու մասշտաբները պետք է հասնենք այն բանին, վոր բան-վոր դասակարգն իր սեփական արտադրական-տեխնիքական ինտիլիգենցիան ունենա:

ե) Այնուհետեւ դուրս է գալիս, վոր չի կարելի առաջվա նման ի մի խառնել հին դպրոցի բոլոր մասնագետներին ու ինժինեռա- տեխնիքա-կան ուժերին: Փոխված իրադրությունը հաշիւ առնելու համար, պետք է փոխել մեր քաղա- քականությունը և առավելագոյն հոգատարու- թյուն ցուցաբերել այն մասնագետների և ինժինեռա- տեխնիքական ուժերի նկատմամբ, վորոնք վորոշակի շրջադարձ են կատարում բան-վոր դասակարգի կողմը:

զ) վերջապես դուրս է գալիս, վոր չի կարելի առաջվա նման կառավարվել կուտակ-ման հին աղբյուրներով:

վորպեազի ապահովենք արդյունաբերության ու գյուղատնտեսության հետագա ծաղկումը, պետք է հասնենք այն բանին, վոր գործի մեջ դնենք կուտակման նոր աղբյուրներ, վերացնենք անտնտեսավարությունը, արմատավորենք տնտեսաշրջառութիւնը, իզնոյննք ինքնարժեքը, և բարձրացնենք ներարդյունաբերական կուտակումը:

(Ստաւին - նոր իրադրության - տնտեսական շինարարության նոր խնդիրները կենինիդմի հարցեր յերե 576 - 577)

ԿՈԼՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԴԱՐՁՆԵԼ ԲՈԼՇԵՎԻԿ-ՅԱՆ ԿՈԼՏՆՏԵՍԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ՈՒՆԵՎՈՐ

Այժմ խնդիրը կայանում է նրանում, վոր կաշմակերպչորեն ամրապնդենք կուտնտեսությունները, դուրս չաբրտել այն տեղից վնասարարական տարրերին, ընտրել կուտնտեսությունների համար իկական, ստուգված բուշնվիկյան կադրեր, և կուտնտեսությունները դարձնել իրական բուշնվիկյան:

(Ստաւին Համ. կ.բ) Կ. Կենտկոմի 1933թ. հուն-վարյան պլենումին արտասանած ծառից)

Վորպեազի ազելի առաջ շարժվենք և վերջնականապես ամրացնենք կուտնտեսությունները, մենք պետք է անենք յերկրորդ քայլը, մենք պետք է ձեռք բերենք նոր նպատակ: Վերնն այդ յերկրորդ քայլը. այդ քայլն է ել ազելի վեր բարձրացնել կուտնտեսականներին, - լին նախկին չբազորներին թե նախկին միջակներին: Այդ քայլն է ունեւոր դարձնել բոլոր կուտնտեսականներին:

Աղտալիզմը պահանջում է, Վոչ թե ծուլություն
անել, այլ այն, Վոր բոլոր մարդիկ աշխատեն ազ-
նը վարեն, աշխատեն Վոչ թե ուրիշների համար, Վոչ
թե հարուստների ու շահագործողների համար,
այլ իրենց համար, հասարակության համար:

Յեւ յերե մենք աշխատենք ազնվորեն, աշխա-
տենք մեզ համար, մեր կուտնտեսություններ հա-
մար, ապա կ'հասնենք այն բանին, Վոր մի յեր-
կու-յերեք տարուց բոլոր կուտնտեսականներն, թե նախ-
կին չբավորենք, և թե նախկին միջակներին, կ'բարձրա-
ցնենք ունեւորների մակարդակին, այնպիսի մարդկանց
մակարդակին, վորոնք ոգտվում են մթերքների լիառատու-
թյունից և կատարելապես կուլտուրական կյանք են վարում
վորպեսզի կուտնտեսականները ունեւոր դառնան,
այլմ' դրա համար միայն մի բանն պահանջվում, աշխա-
տել կուտնտեսության մեջ անգնվորեն, ճիշտ ոգտագոր-
ծել արակցողներն ու մեքենաները, ճիշտ ոգտագոր-
ծել բանող անասուններին, ճիշտ մշակել հողը, պահ-
պանել կուտնտեսային սեփականությունը:

(Ստալին, Ռարվածային կուտնտեսականների և համա-
գումարում արտատանած, Ծառից լենինիզմի հարցեր
յերես 659-661)

III ԱՌՏԱԿԻՍՏԱԿԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԽՆՌԻՐՆԵՐԸ

Համ. Կ(Բ) Կ. XVII համագումարը սահմանում է, Վոր
միության պետական ներկայացրած և Համ. Կ(Բ) Կ. Կենտ-
կուսի ու Խ.Ս.Հ. Միության Ժողկոմխորհի կողմից ընդուն-
ված Ժողովրդական տնտեսության զարգացման յերկրորդ
հնգամյա պլանն ապահովում է:

ա) Կապիտալիստական տարրերի և ընդհանրապես դա-
սակարգերի լիկվիտացիան, գյուղացիական տնտեսությու-
նների կոլեկտիվացման լիակատար ավարտման և բոլոր տը-
նայնագործների կոոպերացման հիման վրա արտադրու-
թյան միջոցների մասնավոր սեփականության վերջնական
լիկվիտացիան, խորհրդային միության եկոնոմիկայի բազ-
մաճևուրյան լիկվիտացիան և արտադրության սոցիալիս-
տական յեղանակի հաստատումը, Վորպես արտադրության
միակ յեղանակի, յերկրի, Վոչգ աշխատավոր Էնակչության-
նը վերածելով սոցիալիստական հասարակության ափ-
տիվ ու գիտակից կառուցողների:

Յերկրորդ հնգամյակում Խ.Ս.Հ.Մ.-ն խոշոր քայլ
է կատարում դեպի առաջ, մարդկային հասարակության
դարավոր հակադրության - քաղաքի ու գյուղի ճակա-
դրության - վերացման գործում և ստեղծում է այդ հա-
կադրության զերացման բոլոր անհրաժեշտ նախադը-
յալները: Գյուղատնտեսությունը իր համարակալան
ճևով դառնում է արդյունաբերության հետ նույնագեղ,
Գյուղատնտեսական աշխատանքը դառնում է ինդուստ-
րիալ աշխատանքի մի այլաճևուրյունը հզոր կերպով ա-
ճում են քաղաքի և գյուղի տրանսպորտային կապերը, զգա-
լի չափով մերձենում են արդյունաբերության և գյուղա-
տնտեսության արտադրության աճի տեմպերը, նյութա-
կան բարեկեցության և կուլտուրայի մակարդակները:

(Համ. Կ(Բ) Կ. XVII համագ. բանաձևից յերես 37-40)

Ի) Գյուղատնտեսության բնագավառում - հացահատիկա-
յին արտադրության զգալի աճը հացահատիկային հիմնա-
կան շրջաններում, Անդրվոլգյան շրջանի լայն վոռոգմա-
աշխատանքի սկիզբը և ցորենի կայուն բազայի ստեղծում:

կենտրոնական և հյուսիսային շրջաններում, տեխնիկական մշակույթների արտադրանքի հսկայական դրանց արտադրության հիմնական շրջաններում: Արևելքում Ճակնդեղի նոր բազայի ստեղծման հետ զուգընթաց, նոր բարձրարժեք մշակույթների լայն զարգացումը հատկապես յենթա-արեփադարձային շրջաններում — ապահովում են գյուղատնտեսության հիմնական ճյուղերի ճիշտ դասավորման խնդրի լուծումը և շրջանների մասնագրտացումն ըստ մշակույթների ու ճյուղերի:

(Համ. կ(8)կ. XVII համագ. բանաձևից)

5. XVII համագումարն առողջ գյուղատնտեսության արտադրանքի աճը հնգամյակի տարիների համար սահմանում է 13,1 միլիարդ ռուբլուց (1926-27 թվականի գներով) մինչև 26,2 միլիարդ ռուբլի, այսինքն կրկնակի:

Համագումարը պարտավորեցնում է գյուղատնտեսության կարևորագույն ճյուղերում արտադրանքը հասցնել հետևյալ չափերի. — հացահատիկային կուլտուրաներ՝ 1,048 միլ. գեներներ, բարձրացնելով մի հեկտարից բերքատվությանը, 10 գեներների շաբարի ճակնդեղ 276 միլ. գեներներ, մի հեկտարի բերքատվությունը բարձրացնելով մինչև 200 գեներների: Բամբակ — բուսաթել 7 միլ. գեներներ բարձրացնելով զրոյի բամբակի բերքատվությանը մի հեկտարից 12 գեներների, փղբուսաթել՝ 8 միլ. գեներներ բերքատվությունը բարձրացնելով մինչև 3,7 գեներների, իսկ անասնաբուծության արտադրանքը բարձրացնել յերկու ու մի բառորդ անգամ:

6. Համագումարն ընդգծում է, վոր գյուղատնտեսության արտադրանքի ուրվագծված աճը կարող է ընթերցվել միայն կոլեկտիվացման փապատար

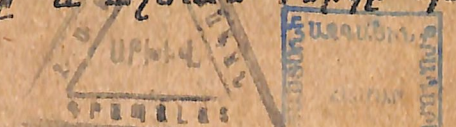
ապարտման և վողջ գյուղատնտեսության տեխնիկական վերակառուցման իրագործման հիման վրա, վորի համար անհրաժեշտ է. —

ա) Հացահատիկային, անասնապահական ճակնդեղի մշակության, բամբակագործական և այլ խորհ. տնտեսությունները բարձնել գյուղատնտեսական որինակելի ճեռնարկություններ՝ մեքենայական խոշոր անասություն տեխնիկայի յուրացման ուղղությամբ կատարվող համառ աշխատանքի, ճիշտ ցանքաշրջանառությունը ու ուղին կիրառելու և սերմացուի գործը կազմակերպելու, անասունների ցեղը բարելավելու, արտադրանքի վորակը բարձրացնելու և պետությունը հանձնվող հացահատիկի, ճակնդեղի, բամբակի, մսի, կաթի, յուղի կաշու ու բրդի բանակն ապելացնելու և արտադրության վողջ կազմակերպումը վճռականորեն բարելավելու, մեծածափալ խորհ. տնտեսությունները մանրացնելու, շափից դուրս մանագրտացումը վերացնելու և այլնի հիման վրա:

բ) Մ. Տ. կայանների թիվը 1932թ 2446-ից հասցնել մինչև 6000-ի 1937թ թվականին, ընդգրկելով մեքենատրակտորային կայաններով բոլոր կուլտնտեսությունները:

գ) Տրակտորային պարկը 1932թ 2.225 հազար ձիու ուժից ապելացնել մինչև 8.200 հազար ձիու ուժի 1937թ թվականին. այսինքն 3,7 անգամ, կոմբայինների պարկը մինչև 100 հազար հատ և ապտոմոբիլային պարկը գյուղատնտեսության մեջ՝ մինչև 170 հազար մեքենա, այսինքն՝ ապելի բան 12 անգամ:

դ) Հիմնականում ապարտել գյուղատնտեսության մեքենայացումը 1937թ թվականին տրակտորով կատարված վարը և աշնան հերկը պետք է կազմի

80 տոկոսը, կուլտիվացիան՝ 70 տոկոսը, տրաֆտորային բերքահապաքը մեքենաներով, հացահատիկների հապաքումը՝ 60 տոկոս և կալսում մեքենայով 85 տոկոս

ե) Հայնորեն արմատացնել ագրոտեխնիկ ձեռնարկումների սխառնը, ամեն ուրեք մտցնել ճիշտ ցան-բաշրջանառություն, հացաբույսերի ցանքի տարածության 75 տոկոսի վրա ցանքը կատարել բնափոխ-մացով, ցանքի տարածության 50 տոկոսն ընդգրկել աշնանապարով:

զ) համբալի ցանքների ապահովվածությունն ազոտային պարարտանյութերով յերկրորդ հնգամյակի ընթացքում, ցանքների տարածության 6 տոկոսից հասցնել մինչև 80 տոկոսի, ձակնդեղինը՝ ազոտային պարարտանյութերով 6 տոկոսից մինչև 40 տոկոս, իսկ ֆոսֆորով՝ 9 տոկոսի փոխարեն՝ ամբողջ տարածությունը և լայն ծափաղել իռիգացիոն աշխատանքները, պոռ-գելի հողերն ընդարձակելով մեկ միլիոն հեկտարով:

Համ. կ. (բ) կ. կենտկոմի պլենումը շեջառում է, վոր քաղ բաժինների վերահաղմումով ուժեղանում է շրջկոմների, մարզկոմների, յերկրկոմների ու ազգային կոմիտեների կենտկոմների պատասխանատվությունը կոլտնտեսությունների հետագա ամրացման խնդիրների հաջող լուծման, և կուսակցությունն այն լոգոնգի կատարման համար, վորի համաձայն կոլտնտեսությունները պետքե դարձնել բոլշեփիկյան, իսկ կոլտնտեսականներին ունևոր:

կուսակցական կազմակերպությունները պետքե հիշեն, վոր ներկա պահին ևս իրենց ամբողջ ուժը պահպանում են կենտկոմի հունվարի պլենումի (1933 թ.) քաղ.

բաժիններ կազմակերպելու առթիվ տված այն ցուցումն որ թե Գյուղատնտեսությունն են ավելի քարծրանելու և նրա սույխաշխատակաև վերակառույցումն ավարտելու համար մոլորդ պայքարը ենթկաշու մե հսկիսանում է կուսակցությունը կարևորագույն խնդիրը:

Չնայած կոլտնտեսությունների հսկայական աճման և տնտեսական զորության ամրացմանը, չնայած կոլտնտեսականների ակտիվության աճմանը, դեռ ևս շատ թերություններ կան կոլտնտեսությունների աշխատանքներում, մի շարք կոլտնտեսություններում դեռ վերջնականապես չի զախզախված նրանց մեզ սողոսկան կուլակային տարրերի քայքայել վնասարար աշխատանքը:

Մասնագորապես այս տարվա հացամթերման փորձը ցույց տվեց, վոր բերքահապաքի ծամանակ տեղի ունեցած մեծ կորուստները, բերքահապաքի, կալի ու հացամթերման հետ մալը մի քանի մարզերի ու յերկրների մի շարք շրջաններում, աշխատանքի վատ կազմակերպման և տրակտորների, կալիների ու մանավանդ կոմբայների վոչ հմուտ ոգտագործման հետ միասին, բազատովում են նրանով, վոր դասակարգայնորեն խորթ տարրերը մինչև այժմ են ակտիվություն են ցուցաբերում, շնորհիվ գյուղի կոմունիստների և նույն իսկ առանձին շրջանների ու քաղբաժինների աշխատողների քաղաքական կարճատեսության ու անփույթության:

Երկրորդը, մարզկոմները, յերկրկոմները և ազգային կոմիտեների կենտկոմները պարտավոր են ոգտագործել ճշեռվա շրջանը ել ավելի ամրապնդելու

կոլտնտեսությունները, համախափելու անկուսակ-
ցական ակտիվը բարելավելու կոլտնտեսություն-
ների վարչությունների ու նախագահների աշխա-
տանքը, բարձրացնելու կոլտնտեսականների ընդ-
հանուր մոդոլների դերն ու նշանակությունը, հա-
մախափելու նրանց, կուսակցության շուրջը և ե-
կազմի ամրացնելու գյուղի սկզբնական կուսակ-
կազմակերպությունը:

(Համ. կ. (Բ) կ. կենտկուսի 1934-թ. նոյեմբերյան
պլենումի բանաձևից)

Կոլտնտեսային կարգերի հաշվառակը գյուղում,
վորն ապահովեց հացահատիկային պրոբլեմի հա-
զոգ լուծումը, նպաստավոր պայմաններ ստեղ-
ծեց անասնաբուծությունը խորհ. տնտեսություն-
ներում, կոլտնտեսություններում ու կոլտնտե-
սականների անհատական տնտեսություննե-
րում արագորեն զարգացնելու համար:

Վերջին տարիներս կազմակերպված անաս-
նաբուծական բոլոր խորհ. տնտեսություննե-
րը և կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմանե-
րը հիմնական բազա դարձան անասնաբու-
ծությունը բարձրացնելու, անասունների վորա-
կը բարելավելու և ապրանքային արտադրան-
քին ավելացնելու համար:

Խորհ. հազոդություններ են ձեռք բեր-
վել կոլտնտեսականների կոլազրկությունը վե-
րացնելու գործում, վորոնք պետական արտոնու-
թյունների ու վարկի ոգնությունաբ 1933թ. կերկ-
րորդ. կեսից ձեռք բերին 200 հազար հորթ:

Սակայն Համ. կ. (Բ) կ. կենտ. կուսի պլենումը գտնում է,
վոր անասնաբուծության վիճակը, ամբողջովին վերցրած,
շարունակում է անբավարար մնալ, նրա զարգացումը չա-
փազանց դանդաղ է ընթանում, իսկ ձիերի թվի կրճատ-
ման պրոցեսը դեռ չի կասեցված:

Պատշաճ միջոցներ ձեռք չեն առնված կերի բա-
զան զարգացնելու և բարելավելու համար, յերեսի վրա
յե գցված արտադարների և խոտհարքների գործը, լք-
ված կերաբույսերի (կարեվորագույն) այնտե՛ առվոյտ, յերեք
նուկի մշակումը, ցածր կերաբույսերի ու մարգագետին-
ների բերքատվությանը և պատշաճ ճեղով չի դրված
ենդարդյունաբերության մնացորդների արդյունաբե-
րական վերամշակումը:

Համ. կ. (Բ) կ. կ. կ. պլենումն անբավարար է հա-
մարում հողային և խորհ. տնտեսական որգանների, կու-
սակցական և խորհրդային կազմակերպությունների աշխա-
տանքը անասնաբուծության զարգացման գործում և նրան
դից պահանջում է բոլրակից պայքար անասնաբուծու-
թյան բարձրացման համար, ղեկավարվելով ընկ. Ստա-
լինի ցուցումներով այն մասին, թե «տնտեսաբու-
ծության գործը պետք է իր ձեռքը վերցնի ամ-
բողջ կուսակցությունը, մեր բոլոր աշխա-
տավորները, կուսակցական և առկուսակցա-
կան, ևկատի ունենալով, վոր նսնառնաբուծու-
թյան պրոբլեմը այժմ ևույնպեսի առաջնահերթ
պրոբլեմը, ինչպիսին յերեկ արդե՛ն հազոդու-
թյանը շուտված հացահատիկային պրոբլեմն
էր»:

Անասնաբուծության վերելքի գործում հիմնական
ողակը, կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմաներ ծավալելն
և անասնաբուծական խորհ. տնտեսությունների ամրացումն
է:

Անասնաբուժական խորհրդատվությունների նը-
կատմամբ մեր գլխավոր խնդիրն է՝ բարելավել անասուն-
ների ցեղը, և բարձրացնել նրա մթերատվությունը,
խորհրդատվություններն աստիճանաբար դարձնելով
բարելավված ու ազնվացող անասունների խկապես
որինակելի տնտեսություններ:

Անասնաբուժական խորհրդատվությունները ա-
րեց-տարի պետք է ավելացնեն կոլտնտեսային ֆերմա-
ներին հասած և մատղաշ անասուններ հանձնելը (վե-
ժառելը) և դրանով իսկ դառնան կարևորագույն աղ-
բյուրն այն ոգնություն, վոր ցույց է տալիս, պետությու-
նը կոլտնտեսություններին՝ կոլտնտեսային ապրանքա-
յին ֆերմաների զարգացման գործում:

Կենտկոտի պլենումը շեշտում է կոլտնտեսա-
յին ապրանքային ֆերմաների վեժական դերն անաս-
նաբուժության զարգացման գործում:

Ամրացնել գոյություն ունեցող կոլտնտեսա-
յին ապրանքային ֆերմաները կազմակերպչորեն
ու տնտեսապես, ամեն մի տնտեսության (կոլ. տըն-
տեսություն) սեզ ստեղծել ֆերմա- սա կուսակցական
ու խորհրդային կազմակերպությունների առաջնաժողով-
խնդիրն պիտի դառնա:

Կոլտնտեսային ապրանքային ֆերմաների ավե-
լացումը և գոյություն ունեցող ֆերմաներում անաս-
ունների թվի ավելացումը պետք է ընթանա հետևյալ
ուղիներով:

ա. դաբալանելով և ավելի լավ մեծացնելով մատղաշ
անասուններին:

բ. Անասուններ գնելով կոլտնտեսականներից:

գ. Անասուններ գնելով խորհրդատվություններից
և այդ նպատակով անհրաժեշտ պետական

լով կոլտնտեսությունների հար:

Անհրաժեշտ է վեժական դիմագրություն ցույց
տալ կոլտնտեսային ապրանքային ֆերման թուլաց-
նելու և կոլտնտեսային անասունները գիրուցան
անելու ամեն տեսակ փորձերին, վորպես դասակար-
գային թշնամու հակակոլտնտեսային յեղեթների:

Դրա հետ միասին, կենտկոտի պլենումը բո-
լոր կուսակցական կազմակերպություններին հի-
շեցնում է, վոր անհրաժեշտ է ամենակարճ ժամա-
նակամիջոցում վերացնել կոլտնտեսականների
կոլագրկությունը, վորպեսզի առաջիկա յերկու-
տարում բոլոր կոլտնտեսականներն անպայման
կով ունենան:

Անասնաբուժության արագ վերելքն ապա-
հովելու համար Համ. կ. (բ) կ. կենտկոտի պլենու-
մը:

Անհրաժեշտ է համարում ցանքի պետական պլա-
նի որինակով կիրառել անասնաբուժության զարգաց-
ման պետական պլան, սահմանելով անասունների թվի
ավելացման պլանային առաջադրանքներ խորհ-
րդատվություններում և կոլտնտեսային ապրանքա-
յին ֆերմաներում, մատղաշ անասուններ միաց-
նելու պլան խորհրդատվությունների, կոլտնտեսու-
թյունների, կոլտնտեսականների ու մենատնտես-
ների համար, ինչպես և կեր արտադրելու պլան
հասցնելով այդ պլանները խորհ. տնտեսություն-
ներին, կոլտնտեսություններին ու գյուղ խորհուրդ-
ներին:

Անասնաբուժության զարգացման պե-
տական պլանի կատարումը պետք է դառնա
կուսակցական և խորհրդային բոլոր կազմակեր-

պոթյունների ուղարկության կենտրոնը և հանդիսանա-
լսորհանոցությունների աշխատողներին կոլտնտեսական-
ների ու օգնատնտեսներին անասնաբուժության զար-
գացման խնդրի շուրջը մոբիլիզացիայի յենթարկելու
կարևորագույն առաջը:

(Համ. 4(8) 4. կենտկոմի 1934 թ. 29 հունիսի 1 հո-
կտի պլենումի բանաձևից յերես 16-19)

Составил Н.С. Власов

Редакторы { Н.Н. Назимов
А.А. Пронин

2 ФЕВ. 1936

11

Всесоюзный Коммунистический
С.Х. Университет
им. Я. М. Свердлова.

29 705

Кафедра Организации Производства
и Труда в МТС, Колхозах и Совхозах

на правах рукописи

Задачи и принципы органи-
зации социалистиче-
ского С/х производства
МТС, колхозов и совхозов

Тема № 1-ая

Издание
Высшей Коммунистической Сельско-
Хозяйственной Школы СССР

1935 г.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1015306

11

29705